

Årsredovisning 2009

INNEHÅLL

- 1 Teaterchefen inleder
- 2 Opera och balett på Stora scenen
- 7 Ett tillgängligt operahus
- 9 Förvaltningsberättelse för 2009
- 12 Föreställningsverksamhet och besökare 2009
- 15 Resultaträkning
- 16 Balansräkning
- 18 Kassaflödesanalys
- 19 Noter
- 21 Revisionsberättelse
- 22 Bolagsstyrningsrapport

Omslagsbild: Katarina Dalayman som Elektra.
"Det finns inte en död sekund i Staffan Valdemar Holms uppsättning av 'Elektra' på Kungliga Operan... ett vidunderligt kraftprov... Ja, detta är en föreställning av världsklass" (DN).
"...mästerligt uppförd, framförd och utförd är denna Elektra" (Aftonbladet)

Till höger: Kostymskiss av Jérôme Kaplan till Ringaren i Notre-Dame.

Teaterchefen inleder

Kungliga Operan har under året haft en bred verksamhet där såväl barock som uruppförande har gjorts med stor framgång. Barockpubliken fick äntligen sitt intresse tillgodosett och både press och publik var mycket positiva. Uruppförandet av Batseba blev en höjdpunkt där Operan visar sin styrka i att värna om moderna verk. Även baletten har gjort ett uruppförande med en ny svensk helaftonsbalett: Ringaren i Notre-Dame.

Däremellan har äldre traditionella produktioner som Barberaren i Sevilla och Svansjön lockat en stor publik. Fortfarande omtalas vi som en av de få scener i världen som kan besätta Ringen med i stort sätt bara teaterns sångare.

Baletten Coppelia i modern tappning, Così fan tutte i en mycket omtyckt version och Macbeth visar på bredden. Året avslutades med en gigantisk succé av Elektra. Föreställningen har gått för utsålda hus och fått storslagen press både här hemma och internationellt.

Unga på Operan har haft mycket varierade aktiviteter för stora grupper besökare där även ett gästspel från Operaverkstan i Malmö ingått. Tosca och Askungen har sänts live till svenska digitala biografier runt om i landet. Sammantaget har den konstnärliga verksamheten visat på en hög ambitionsnivå.

Birgitta Svendén,
VD & TEATERCHEF

Opera och balett på Stora scenen 2009

Opera

Kungliga Hovkapellet, operasolisterna samt Kungliga Operans Kör, med kormästare Folke Alin och Christina Hörnell, har medverkat i operaproduktioner under 2009.

Askungen

Musik GIOACCHINO ROSSINI
Text JACOPO FERRETTI
Dirigent GRAEME JENKINS
Scenograf NOËLLE GINEFRI
Kostym SYLVIE MARTIN-HYSZKA
Regi IRINA BROOK

PREMIÄR 31 MAJ 2008
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR 6
ANTAL BESÖKARE 6 116

Batseba

Musik SVEN-DAVID SANDSTRÖM
Libretto LEIF JANZON efter
Torgny Lindgrens roman
Dirigent LEIF SEGERSTAM
Scenograf LARS ÅKE THESSMAN
Kostym KARIN ERSKINE
Koreograf HÅKAN MAYER
Ljus TORSEL BLOMKVIST
Regi DAVID RADOK

PREMIÄR 13 DECEMBER 2008
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR 11
ANTAL BESÖKARE 7 557

Barberaren i Sevilla

Musik GIOACCHINO ROSSINI
Libretto CESARE STERBINI
efter BEAUMARCHAIS komedi
Dirigent GRAEME JENKINS/
PIER GIORGIO MORANDI
Scenografi och kostym
PER A JONSSON
Regi KNUT HENDRIKSEN

PREMIÄR 31 OKTOBER 1998
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR 16
ANTAL BESÖKARE 14 085

Così fan tutte

Musik WOLFGANG AMADEUS
MOZART
Text LORENZO DA PONTE
Dirigent STEFAN KLINGELE
Kostym MARIA GEBER
Ljus ELLEN RUGE
Rörelseinstruktion ANNA KOCH
Dramaturg STEFAN JOHANSSON
Regi och scenografi
OLE ANDERS TANDBERG

PREMIÄR 5 MAJ 2007
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR 11
ANTAL BESÖKARE 8 314

Elektra

Musik RICHARD STRAUSS
Text HUGO VON
HOFMANNSTHAL efter
Sofokles
Dirigent PIER GIORGIO
MORANDI
Scenografi och kostym
BENTE LYKKE MÖLLER
Ljus TORBEN LENDORPH
Dramaturg STEFAN
JOHANSSON
Regi STAFFAN VALDEMAR
HOLM

PREMIÄR 12 DECEMBER 2009
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR 4
ANTAL BESÖKARE 3 586

Manon Lescaut

Musik GIACOMO PUCCINI
Libretto MARCO PRAGA,
DOMENICO OLIVIA, LUIGI
ILLICA och GIUSEPPE GIACOSA
efter Abbé Prévosts roman
Dirigent PIER GIORGIO
MORANDI/DANIEL JAKOBI
Scenografi LARS ÖSTBERGH
Kostym ANNSOFI NYBERG
Ljus HANS-ÅKE SJÖQVIST
Koreografi CARINA JARLEMARK
Regi KNUT HENDRIKSEN

PREMIÄR 10 DECEMBER 2005
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR 9
ANTAL BESÖKARE 6 177

La traviata

Musik GIUSEPPE VERDI
Text: FRANCESCO MARIA
PIAVE efter Alexander Dumas
d y drama Kameliadamen
Dirigent DANIEL JAKOBI
Scenografi och kostym
STEFFEN AARFING
Ljus JESPER KONGSHAUG
Regi KASPER BECH HOLTEN

PREMIÄR 20 JANUARI 2008
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR 7
ANTAL BESÖKARE 5 448

Ragnarök

Musik och text RICHARD WAGNER
Dirigent LEIF SEGERSTAM/
GREGOR BÜHL
Scenografi och kostym
BENTE LYKKE MÖLLER
Ljus TORBEN LENDORPH
Koreografi KRISTIN KÅGE
Filmer MATS BÄCKER, JOHAN
FORSLING och JÖRGEN
GUSTAFSON
Dramaturg STEFAN JOHANSSON
Regi STAFFAN VALDEMAR HOLM

PREMIÄR 15 SEPTEMBER 2007
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR 3
ANTAL BESÖKARE 2 523

Macbeth

Musik GIUSEPPE VERDI
Text FRANCESCO MARIA
PIAVE/ANDREA MAFFEI efter
William Shakespeares drama
Dirigent PIER GIORGIO
MORANDI
Scenografi SAMPO PYHÄLÄ
Kostym MARJA UUSITALO
Ljus LINUS FELLBOM
Regi VILPPU KILJUNEN

PREMIÄR 21 FEBRUARI 2009
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR 13
ANTAL BESÖKARE 10 803

Rhenguldet

Musik och text RICHARD WAGNER
Dirigent LEIF SEGERSTAM/
GREGOR BÜHL
Scenografi och kostym BENTE
LYKKE MÖLLER
Ljus TORBEN LENDORPH
Dramaturg STEFAN JOHANSSON
Regi STAFFAN VALDEMAR HOLM

PREMIÄR 10 SEPTEMBER 2005
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR 2
ANTAL BESÖKARE 1 395

Siegfried

Musik och text RICHARD WAGNER
Dirigent LEIF SEGERSTAM/
GREGOR BÜHL
Scenografi och kostym
BENTE LYKKE MÖLLER
Ljus TORBEN LENDORPH
Dramaturg STEFAN
JOHANSSON
Regi STAFFAN VALDEMAR
HOLM

PREMIÄR 16 SEPTEMBER 2006
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR 3
ANTAL BESÖKARE 1 938

Tosca

Musik GIACOMO PUCCINI
Text GIUSEPPE GIACOSA och
LUIGI ILLICA efter Victorien
Sardous pjäs La Tosca
Scenografi BJÖRN BRUSEWITZ
Kostym ANN-MARI ANTTILA
Ljus HANS-ÅKE SJÖQUIST
Regi KNUT HENDRIKSEN

PREMIÄR 11 SEPTEMBER 2004
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR 9
ANTAL BESÖKARE 7 610

Balett

Kungliga Baletten och Kungliga Hovkapellet
samt elever från Kgl Svenska Balettskolan har
medverkat i produktioner under 2009.

quondam

Koreografi SABRINA MATTHEWS
Musik ur Stabat Mater av
GIOVANNI BATTISTA PERGOLESI
Dirigent ROSSEN MILANOV
Scenografi och kostym
DAVID BOECHLER
Ljus PIERRE LAVOIE

Simson och Delila

Musik CAMILLE SAINT-SAËNS
Text FERDINAND LEMAIRE
Dirigent GREGOR BÜHL/
JOHANNES GUSTAVSSON
Ljus GUY SIMARD
Scenografi och kostym
ANDRÉ BARBE
Regi och koreografi
RENAUD DOUCET

PREMIÄR 13 SEPTEMBER 2008
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR 3
ANTAL BESÖKARE 1 896

Valkyrian

Musik och text RICHARD WAGNER
Dirigent LEIF SEGERSTAM/
GREGOR BÜHL/RALF WEIKERT
Scenografi och kostym BENTE
LYKKE MÖLLER
Ljusdesign TORBEN LENDORPH
Dramaturg STEFAN JOHANSSON
Regi STAFFAN VALDEMAR HOLM

PREMIÄR 25 FEBRUARI 2006
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR 9
ANTAL BESÖKARE 6 572

Balettgala

med internationella gäster
Dirigent DAVID HEUSEL
Ljus MARTIN SÄFSTRÖM
Konstnärlig samordnare
MARC RIBAUD

PREMIÄR 31 DECEMBER 2009
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR 1
ANTAL BESÖKARE 1 114

Rättika

Koreografi MATS EK
Musik JOHANNES BRAHMS
violinkonsert.
Violinist VILDE FRANG
Dirigent ROSSEN MILANOV
Scenografi och kostym MYLLA EK
Ljus ERIK BERGLUND
Koreografassistent ANA LAGUNA

PREMIÄR 11 NOVEMBER 2008
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR 6
ANTAL BESÖKARE 2 940

Spader dam

Musik PJOTR TJAJKOVSKIJ
Text MODEST TJAJKOVSKIJ
efter en novell av Alexander
Pusjkin
Dirigent CHRISTIAN BADEA
Scenografi och kostym
HARTMUT SCHÖRGHOFER
Ljus HANS-ÅKE SJÖQUIST
Koreograf EDVALD SMIRNOV
Regi DMITRI BERTMAN

PREMIÄR 16 MAJ 2009
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR 18
ANTAL BESÖKARE 12 420

Xerxes

Musik GEORG FRIEDRICH
HÄNDEL
Text Anonym efter SILVIO
STAMPIGLIA och NICCOLÒ
MINATO
Dirigent ANDREAS STOEHR
Scenografi och kostym
ROBERT INNES HOPKINS
Ljus LINUS FELLBOM
Regi DANIEL SLATER

PREMIÄR 10 OKTOBER 2009
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR 12
ANTAL BESÖKARE 9 021

Christe, Matthews, Ek

Moving Glass

Koreografi NILS CHRISTE
Musik Symfoni nr 3 av
PHILIP GLASS
Dirigent ROSSEN MILANOV
Scenografi THOMAS RUPERT
Koreografassistent och kostym
ANNEGIEN SNEEP
Ljus MARTIN SÄFSTRÖM

Coppelia

Koreografi MARC RIBAUD
Musik LÉO DELIBES
Dirigent PHILIPPE BÉLAN
Koreografassistent
SANDRINE DESHAIE
Scenografi och kostym
DIRK HOFACKER
Ljus JACQUES CHATELET

PREMIÄR 6 NOVEMBER 2009
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR 8
ANTAL BESÖKARE 4 752

Nötknäpparen

Koreografi och iscensättning
PÅR ISBERG
Musik PJOTR TJAJKOVSKIJ
Libretto PÅR ISBERG och ERIK
NÅSLUND fritt efter Elsa Beskow
och E. T. A. HOFFMANN
Dirigent DAVID T HEUSEL
Scenografi BO-RUBEN
HEDWALL
Kostym ANN-MARI ANTTILA
Ljus TORTEL BLOMKVIST

PREMIÄR 14 DECEMBER 1995
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR 19
ANTAL BESÖKARE 18 086
ANTAL SKOLFÖRESTÄLLNINGAR 2
ANTAL BESÖKARE 1 494

Ringaren i Notre-Dame

Ballett i två akter av PÅR ISBERG
efter VICTOR HUGO
Koreografi och iscensättning
PÅR ISBERG
Musik STEFAN NILSSON
Orkesterarrangemang
OLOV HELGE
Dirigent DAVID BJÖRKMAN
Scenografi BO-RUBEN HEDWALL
Kostym JÉRÔME KAPLAN
Ljus TORTEL BLOMKVIST

PREMIÄR 3 APRIL 2009
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR 13
ANTAL BESÖKARE 9 368

Svansjön

Koreografi och iscensättning
NATALIA CONUS efter Petipa/
Ivanov
Libretto V. Begitjev och V. Geltser
Musik PJOTR TJAJKOVSKIJ
Dirigent PAUL MÄGI
Scenbilder HENRY BARDON
Kostym DAVID WALKER

PREMIÄR 29 APRIL 1964
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR 23
ANTAL BESÖKARE 21 229
ANTAL SKOLFÖRESTÄLLNINGAR 2
ANTAL BESÖKARE 1 420

Tablå, Castrati, Fröken Julie

Förlorad tablå

Koreografi och scenografi
CHRISTIAN SPUCK
Musik FELIX MENDELSSOHN
Symfoni nr 4, sats 1, 2 och 4.
Dirigent NICHOLAS KOK
Kostym EMMA RYOTT
Ljus REINHARD TRAUB

Castrati

Koreografi NACHO DUATO
Musik (på band): ANTONIO
VIVALDI ur Nisi Dominus RV 608,
Stabat Mater RV 621, Salve Regina
RV 616, Concert RV439. KARL
JENKINS ur "Palladio"
Scenografi NACHO DUATO
Kostym FRANCIS MONTESINOS
Ljus BRAD FIELDS
Iscensättning HERVÉ PALITO och
THOMAS KLEIN

Fröken Julie

Koreografi BIRGIT CULLBERG
Musik TURE RANGSTRÖM
arrangerad av HANS GROSSMAN
Dirigent NICHOLAS KOK
Scenografi SVEN X:ET ERIXSON
Ljus ERIK BERGLUND efter
originalversion
Iscensättning AGNETA STJERNLÖF
VALCU/LENA WENNERGREN-
JURAS

NYPREMIÄR 23 JANUARI 2009
ANTAL FÖRESTÄLLNINGAR 7
ANTAL BESÖKARE 3 492

Ett tillgängligt operahus

Ökat antal besök totalt jämfört med tidigare år, liksom antalet föreställningar på Stora scenen.

Dessutom har Unga på Operan ytterligare utökat sina verksamhetsområden.*

Publik som inte har möjlighet att komma till Operan ges genom samarbeten med Sveriges Television och Sveriges Radio tillfällen att ta del av våra föreställningar.

Under året televiserades Askungen och Falstaff – motsvarande en publik på sammanlagt cirka 300 fulla operahus. Fem operaföreställningar direktsändes i SR: Valkyrian, Macbeth, Spader dam, Xerxes och Elektra.

Samarbetet med Folkets hus och parker resulterade i direktsändningar av Tosca och Askungen. Den senare innebar det högsta publiksnittet totalt för direktsänd opera på svenska digitala biografer, av vilka ett flertal ligger på mindre orter runt om i Sverige.

I Operakaféet har 69 lunchkonserter genomförts under 2009. Publikintroduktioner har ägt rum på Operan inför varje opera- och balettföreställning liksom publikintroduktioner med artistmedverkan inför varje premiär.

Som start på höstsäsongen gav Operans solister, kör och hovkapell en konsert framför operahuset på Gustav Adolfs torg inför en rekordpublik på 8 500 personer inom ramen för Stockholms Kulturfestival. Välbesökt var också Balettens föreställning i Vitabergsparken, i samarbete med Stockholms Parkteater.

Baletten har under året genomfört gästspel utomlands vid den internationella dansfestivalen i Biarritz.

Genom olika arrangemang har Operan under året etablerat flera samarbeten som nått ut till nya publikgrupper. Operans hemsida (649 000 besök under 2009) har vunnit Web Service Award för bästa service i klassen samhällsinformation.

2009 beviljade Riksbankens Jubileumsfond 810 tkr till Operan för att upprätta en repertoardatabas från 1773 och framåt. När databasen är färdig kommer den att publiceras på vår hemsida. Under året uppmärksammades 50 års-jubiléet av att rymdoperan Aniara uruppfördes

på nationalscenen. I kombination med en kostymutställningskavalkad ingick detta i Operans sommarverksamhet.

Unga på Operan

Följande produktioner har spelats utifrån ett barnperspektiv under 2009: En soprans liv och död, Operakul, Djurens karneval, Gustav III:s döttrar och Rymdféen. På stora scenen har Nötknäpparen och Svansjön spelats som skolföreställningar.

Unga på Operan erbjuder möjligheter för skolklasser att besöka operahuset, titta bakom kulisserna, möta artister, ta del av repetitioner och konserter och även genomföra workshops med hela klasser ute i skolorna. Vidare anordnas barnintroduktioner till föreställningar och aktiviteter i samband med skollov samt familjedagar, under 2009 i samarbete med tekniska sektionen. En workshop genomfördes med skolelever under EU-konferensen i Göteborg. Eleverna arbetade med temat "Slaveri i modern tid" och skapade föreställningen No fucking slaves som gavs på Svenska Mässan inför EU:s konferensdeltagare.

Varje år genomförs projektet Unga guidar barn med elever ur årskurs 6. Som avslutning kommer barnen att kunna guida sina familjer på deras hemspråk och se en föreställning på Operan. Vidare erbjuds möjligheter för praos och praktikanter att göra arbeten inom verksamheten, bland annat genom reportage på hemsidan www.operan.se/unga som startade under året. Unga på Operan har turnerat med föreställningar på Stockholms Kulturfestival, i Vara, i Värmland och Skåne.

Operaverkstan vid Malmö Opera har gästat Operan med barnföreställningen Flygande trumman. I samarbete med Moderna museet kunde lärare delta i en fortbildningsdag för att förbereda eleverna inför föreställningen.

Operan har inlett ett treårigt samarbete med en vänskola i Stockholmsförorten Tensta som kommer att resultera i föreställningen Zémir och Azor.

* Antal besök totalt: 241 966 (2009), 240 896 (2008), 236 252 (2007).
Antal föreställningar på Stora scenen: 221 (2009), 206 (2008), 209 (2007).
I antal besök totalt ingår föreställningar, övriga aktiviteter samt Unga på Operan.

Matilda Paulsson, Malin Byström och Mark Stone i Xerxes:

”...kungligt road av en lysande och queer ensemble”

Expressen

Förvaltningsberättelse för 2009

Ekonomiskt utfall

Antalet besökare till Operans föreställningar och arrangemang uppgår till 241 996 (240 896; 236 252). Biljettintäkterna uppgår till 57,1 mkr (59,5 mkr; 53,4 mkr). Operan visar ett positivt resultat före avskrivningar på 5,3 mkr (-4,0 mkr; 3,8 mkr). En nedskrivning har gjorts avseende aktiverade kostnader för projektering av nytt undermaskineri uppgående till 11,2 mkr. Resultatet för 2009 efter finansiella poster och skatt blev ett underskott på -11,4 mkr (-7,5 mkr; 0,03 mkr). Detta medför ett eget kapital om 3,0 mkr (14,4 mkr; 21,9 mkr) eller 4 % (17 %; 22 %) i soliditet.

* Siffrorna anger i tur och ordning 2009 (2008; 2007)

Väsentliga ekonomiska förhållanden under året och efter dess slut

Statens Pensionsverk (SPV) har beslutat om en utökad rätt till tjänstepension retroaktivt från 1 januari 2003. Det grundläggande beslutet fattades av Arbetsgivarverket och Offentliganställdas förhandlingsråd redan år 2006. SPV har sedan beslutat att samma principer ska gälla för scenkonstbranschen.

Omräkningen berör i huvudsak arbetstagare som har anställningsperioder inom en eller flera månader som är kortare än 30 dagar. För timanställda som har en anställning omfattande minst 20 % under en månad kommer tjänstetidberäkningen att avse hela månaden.

Resultatet för 2009 har belastats med 4,6 mkr avseende kompletterande rapportering av timanställda för åren 2003-2009. Utöver detta har Operan reserverat 2 mkr avseende kostnader för omläggningen per 091231. Storleken på det exakta reserveringsbehovet är med tillgänglig information från SPV inte möjligt att fastställa med bestämdhet.

Operan har tidigare pekat på de risker för verksamheten som följer av den genomförda pensionsreformen och som bl.a. innebär att dansare och sångare har rätt att arbeta fram till 67 års ålder. Det förslag som läm-

nas i betänkandet ”Nytt pensionssystem för den statsunderstödda scenkonsten” (SOU 2009:50) kommer, om det genomförs, delvis att motverka dessa risker.

Operan har idag ett s.k. kostnadshyresavtal med Statens Fastighetsverk (SFV) avseende operahuset vid Gustav Adolfs torg, vilket innebär att Operans verksamhet till fullo bär kostnaderna för det underhåll och de investeringar som är hänförliga till fastigheten och dess status som kulturminnesmärke. Dessa tenderar att bli mycket höga till följd av ett föräldrat och otidsenligt operahus. Nuvarande hyresavtal kan sägas upp under 2010 för omförhandling av hyresnivån från 2011.

Operahuset har stora renoverings- och förnyelsebehov. Operan och SFV har ansvaret för att åtgärda dem. Operan har idag ingen möjlighet att inom dagens bidragsram finansiera dessa behov och samtidigt uppfylla regleringsbrevets krav på konstnärlig verksamhet.

Under 2008-2009 har en ny korsal färdigställts i operahuset. Korsalen som invigdes efter sommaruppehållet 2009 ger kören en väsentligt mycket bättre arbetsmiljö både akustiskt och klimatomständigt. Investeringen som gjorts av SFV under gällande kostnadshyresavtal innebär en ökad årlig hyreskostnad med ca 4,7 mkr fram till 2024-06-30.

I augusti 2009 beslutade Operans styrelse att den planerade ombyggnaden av Operans undermaskineri ska skjutas på framtiden p.g.a. väsentliga fördyringar i projektet. En renovering av det nuvarande maskineriet planeras under de kommande åren för att minska riskerna för driftsstopp och öka säkerheten för de anställda. Ett eventuellt återupptagande av de ursprungliga planerna på ett mera tekniskt kvalificerat maskineri kan först komma att ske när de ekonomiska förutsättningarna finns. Under de år som arbetet med projekteringen genomförts har 13,8 mkr balanserats. En nedskrivning om 11,2 mkr motsvarande 80 % av

Personal (årsverken) per sektion 2009

	Konstnärlig personal			Övriga			Totalt		
	2009	2008	2007	2009	2008	2007	2009	2008	2007
Opera	100,4	104,3	107,8	19,0	20,2	21,4	119,4	124,5	129,2
Balet	74,1	70,7	70,6	5,5	5,0	4,9	79,6	75,7	75,5
Orkester	109,2	109,2	110,1	2,7	2,8	2,4	111,9	112,0	112,5
Teknik				191,5	188,1	183,6	191,5	188,1	183,6
Marknad				34,9	27,0	25,5	34,9	27,0	25,5
Staber				21,7	22,6	23,0	21,7	22,6	23,0
Ledning				2,9	2,0	2,0	2,9	2,0	2,0
Totalt	283,7	284,2	288,5	278,2	267,7	262,8	561,9	551,9	551,3

totala posten har skett i årets bokslut. Kvarvarande 20 % motsvarar de nedlagda kostnader vilka beräknas kunna användas i samband med renoveringen av nuvarande undermaskineri.

Som tidigare nämnts har Operan hemställt om återbetalning av ej avdragen ingående mervärdesskatt för åren 1995 och 1996. Yrkandet har avslagits av Kamrätten och Regeringsrätten beslutade under våren att avslå Operans begäran om prövningstillstånd. Beslutet påverkar inte Operans resultat- eller balansräkning.

Ett treårigt löneavtal tecknades 2007 mellan Svensk Scenkonst och Teaterförbundet respektive Sveriges Yrkesmusikerförbund (SYMF) avseende perioden 20070701-20100630.

Bolagets förväntade ekonomiska utveckling

Riksdagen har för år 2010 beslutat om ett driftstillskott från aktieägaren till Operan om 427,4 mkr (411,1 mkr år 2009 samt 383,5 mkr år 2008). Operan beräknar att under helåret 2010 visa ett mindre överskott. Operan är beroende av att ökningen av bidraget till följd av pris- och löneomräkningen (PLO) över tiden ligger i linje med utfallet i lönerörelsen.

För att kunna genomföra de stora investeringar som operahuset står inför måste likvida medel tillföras, därutöver måste det egna kapitalet förstärkas för att klara de belastningar investeringar av denna storlek kan innebära. Operan lägger från 2011 en treårsplan för att stärka det egna kapitalet.

Personalomsättning och sjukfrånvaro

	2009	2008	2007
Personalomsättningen har varit	2 %	4 %	4 %
Sjukfrånvaron totalt har varit	3 %	3 %	4 %
Sjukfrånvaron har fördelat sig på följande sätt:			
Kvinnor	3 %	4 %	4 %
Män	3 %	2 %	3 %
Anställda under 30 år	2 %	1 %	3 %
30-49 år	3 %	3 %	3 %
50-	4 %	4 %	5 %
Samt sjukfrånvaro över 60 dagar av den totala frånvaron	38 %	45 %	52 %
Antal årsverken under 2008 var	562	552	551
Av totala antalet anställda är andelen kvinnor	46 %	46 %	50 %
män	54 %	54 %	50 %

Fr.o.m. den 1 januari 2010 kommer inte längre utomlands bosatta artister och idrottsmän att undantas från arbetsgivaravgifter. För Operan kan detta innebära en ökning av kostnaderna för utländska artister med 30 % motsvarande ca 3 mkr för 2010. Det är av största vikt för Operans konstnärliga utveckling och konkurrenskraft att kunna engagera utländska artister.

Investeringar

Periodens investeringar uppgår till 5,6 mkr (12,7 mkr för 2008 och 5,9 mkr för 2007). En harpa har med

hjälp av Donationsfonden införskaffats för 0,5 mkr, förbättringar i fastigheten har genomförts motsvarande ca 1 mkr och kostnader för projektering av nytt undermaskineri har aktiverats med 2,7 mkr.

Personalfrågor

Flera chefer har gått mellanchefsutbildning på Svensk Scenkonst och arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud. Nätverksträffar för våra mellanchefer, arbetsledare och administrativ personal har genomförts. Nätverken är till för att informera, utveckla och ge möjlighet till att skapa arbetskontakter inom gruppen och ger även Operan möjlighet till att fånga upp idéer och utvecklingsområden för organisationen.

Ett nytt arbetsavtal för orkestern har framtagits under 2009 i enlighet med det centrala SYMF avtalet.

Operans sponsorverksamhet

Operans sponsorstruktur 2009:

Sponsorer: HQ Bank, KPMG, Nordea och Swedbank
Officiella partners: Acando AB, Baker & McKenzie
Advokatbyrå, Hilton och Scream Mediabyrå

Operans ledning

Under 2009 har Anders Franzén varit verkställande direktör och teaterchef. Operachef har varit Birgitta Svendén och Marc Ribaud balettchef. Birgitta Svendén efterträdde Anders Franzén per den 1 februari 2010 som verkställande direktör och teaterchef. Birgitta Svendén har ett sexårigt förordnande.

Styrelsens sammansättning

I samband med bolagsstämman i april 2009 ersatte Kristina Rennerstedt Lars G Nordström som ordförande och Michael Christiansen ersatte Horace Engdahl som ordinarie ledamot.

Övriga medlemmar i styrelsen har varit Katarina Bonde, Karin Forseke, Dag Hallberg, Leif Jakobsson, Lennart Låftman och Stina Westerberg. Anders Franzén, vd/teaterchef och Maria Bratt, vice vd och administrativ chef är adjungerade.

Ordinarie arbetstagarrepresentanter: Magnus Kyhle, Thomas Nylander, Gunilla Markström t.o.m. 2009-06-30 och Anna Norrby fr.o.m. 2009-07-31, Suppleanter: Jan-Erik Wikström, Anna Norrby t.o.m. 2009-06-30 och

Gunilla Markström fr.o.m. 2009-07-31. Adjungerad: Martin Säfström.

Resultatredovisning

I enlighet med särskilda bestämmelser utfärdade av regeringen har styrelsen att avge en särskild resultatredovisning. I denna har Operan tidigare redogjort för hur regeringens uppställda verksamhetsmål förverkligats. Denna resultatredovisning för 2009 har inarbetats i föreliggande årsredovisning.

Lönsamhetsmål, kapitalstruktur och utdelning

Operans verksamhet får enligt bolagsordningen inte syfta till att ge överskott.

Verksamheten syftar därför inte till att ge vinst utöver vad som krävs för att om möjligt återställa tillskjutet eget kapital, ej heller syftar den till att ge utdelning.

Behandling av resultat

Till årsstämmans föfogande står:

Ansamlad förlust	-11 162 719,52
Årets förlust	-11 385 867,76
Fria medel i form av erhållet aktieägartillskott 2007	10 000 000,00
Summa	-12 548 587,28

Styrelsen föreslår att den ansamlade förlusten -12 548 587,28 överförs i ny räkning.

Årsstämma för verksamhetsåret 2009 kommer att hållas 2010-05-07 kl 09.30.

Beträffande resultatet och ställningen i övrigt per 2009-12-31 hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar samt kassaflödesanalys.

Föreställningsverksamhet och besökare 2009

	Antal föreställn.	Antal besökare	Beläggning %		Antal föreställn.	Antal besökare	Beläggning %
STORA SCENEN				ROTUNDAN			
OPERA				Balettrailers	3	360	100%
Askungen	6	6 116	100%	Balettworkshop	3	318	96%
Barberaren i Sevilla	16	14 045	88%	<i>Skolföreställningar</i>			
Batseba	11	7 557	69%	Balettrailers	3	349	97%
Cosi fan tutte	11	8 314	76%	GULDFOAJÉN			
Elektra	4	3 586	90%	Solistklubbens Vårcaprice	2	298	99%
La traviata	7	5 448	78%	OPERAKAFÉET			
Macbeth	13	10 803	83%	Lunchkonserter	69	4 136	86%
Manon Lescaut	9	6 177	69%	Luciatåg med			
Ragnarök	3	2 523	84%	Nacka Musikklasser	3	221	97%
Rhenguldet	2	1 395	70%	STORA FOAJÉN			
Siegfried	3	1 938	65%	<i>Barnvagnsopera</i>			
Simson och Delila	3	1 896	63%	En soprans liv och död	2	100	100%
Spader Dam	18	12 420	69%	TURNÉER SVERIGE			
Tosca	9	7 610	85%	<i>Confidencen</i>			
Valkyrian	9	6 572	73%	Tillfälle gör Tjufven	5	877	89%
Xerxes	12	9 021	75%	Stockholms kulturfestival			
Summa Opera	136	105 421	-	<i>Gustav Adolfs torg</i>			
Genomsnitt Opera		775	78%	Konsert 15/8	1	8 500	-
- Föregående år - Summa	146	120 470		<i>Vitabergsparken</i>			
- Föreg. år - Genomsnitt		825	83%	Balet 29/8	1	5 800	-
BALETT				<i>Berwaldhallen</i>			
Balettgala	1	1 114	100%	Konsert med Kgl Hovkapellet	1	598	46%
Christe, Matthews, Ek	6	2 940	57%	<i>Operasolisternas julkonsert</i>			
Coppelia	8	4 752	70%	Katarina kyrka 6/12	1	265	29%
Nötknäpparen	19	18 086	100%	Summa turnéer Sverige	9	16 040	-
Ringaren i Notre Dame	13	9 368	84%	TURNÉER UTOMLANDS			
Svansjön	23	21 229	100%	<i>Dansfestival, Biarritz, 13/9</i>			
Tablå, Castrati, Fröken Julie	7	3 492	57%	Rättika/Förlorad tablå	1	798	-
Summa Balett	77	60 981	-	Summa föreställningar	316	194 644	
Genomsnitt Balett		792	93%	och besökare	338	194 751	
- Föregående år - Summa	55	45 332		<i>Föregående år</i>			
- Föreg. år - Genomsnitt		824	97%	ÖVRIGA AKTIVITETER			
Summa Stora scenen	213	166 402		Live på Folkets hus och parkers biograf			
Genomsnitt Stora scenen		781		Tosca, 27/2	1	1 813	-
- Föregående år - Summa	201	165 802		Askungen, 4/5	1	2 790	-
- Föreg. år - Genomsnitt		825		<i>Kungsträdgården</i>			
SKOLFÖRESTÄLLNINGAR				Ta klass med baletten! 19/8	1	100	-
Nötknäpparen	2	1 494	88%	INTRODUKTIONER			
Svansjön	2	1 420	83%	<i>Guldföajén</i>			
Summa Skolföreställningar	4	2 914	-	Macbeth	1	160	-
Genomsnitt Skolföreställn.		729	85%	Ringaren i Notre Dame	1	110	-
Operahögskolan	1	738	74%	Spader Dam	1	160	-
Konsert med Kungliga Hovkapellet	2	931	47%	Xerxes	1	130	-
Konsert med Malena Ernman	1	1 039	100%	Coppelia	1	100	-
Totalt Stora scenen	221	172 024		Elektra	1	160	-
Genomsnitt Stora scenen		778		Summa introduktioner	6	820	-
- Föregående år - Summa	206	168 993					
- Föreg. år - Genomsnitt		820					

	Antal föreställn.	Antal besökare	Beläggning %		Antal föreställn.	Antal besökare	Beläggning %
ÖVRIGA AKTIVITETER				BARN- OCH UNGDOMSVERKSAMHET			
Opera- och Balettkvartar	189	14 895	-	Sommarturné			
<i>Guldföajén</i>				<i>Vallbyfestivalen 9-10/7</i>			
Seniorseminarium	3	240	-	Operakul - från Pizzicato...	3	450	-
The Birgit Nilsson Prize				<i>EU-konferensen, 27-29/7, Göteborg</i>			
Prisutdelning 13/10	1	1 131	-	Slaveri i vår tid	2	150	-
Tjejkväll 11/11	1	76	-	Devising opera/dance	3	51	-
I anslutning till kvällens föreställning av Coppelia				Summa Sommarturné	8	651	-
VISNINGAR I OPERAHUSET				Barnkulturfestivalen, Blasieholmen, 12-15/8			
Allmänna visningar	262	2 163	-	Operakul - Bland hjältedåd...	2	270	-
Gruppvisningar	54	1 346	-	Rymdfén Astromina och...	2	240	-
Maria Callas och Swarovski	19	2 540	-	Balettworkshop	2	30	-
Summa visningar	335	6 049	-	Summa Barnkulturfestiv.	6	540	-
Summa övriga aktiviteter och besökare	538	27 914		Operakul på turné till Deje, 1/9			
<i>Föregående år</i>	<i>589</i>	<i>24 114</i>		Operakul - Bland hjältedåd...	2	128	-
BARN- OCH UNGDOMSVERKSAMHET				Braslet på turné till Vara			
Introduktioner för barn				Vara Konserthus			
<i>Guldföajén/Kungliga foajén</i>				Djurens karneval 10/10	1	275	-
Nötknäpparen	19	1 926	-	Operakul på Kulturhuset 21/11			
Svansjön	5	428	-	Kulturhuset, Stockholm			
Summa introduktioner...	24	2 354	-	Bland hjältedåd o kärlekskval	2	300	-
Skolverksamhet och lovaktiviteter				ROTUNDAN			
Skolverksamhet	394	9 490	-	Gästspel från Malmö Opera			
Rotundan Devising Opera				<i>(Skolföreställningar och ordinarie föreställningar)</i>			
- Creative Residency 14/2	1	45	-	Flygande trumman	10	1 111	96%
Devising Opera	5	91	-	GULDFOAJÉN			
Devising Dance	2	32	-	Operakul - från Pizzicato...	1	102	-
Skolgruppsvisningar	31	930	-	En soprans liv och död	8	519	-
Sportlovsaktiviteter				Trombonfestival	1	54	-
- Operakul - från Pizzicato...	3	209	-	Föredrag med Anna Larsson, Teatervetarna			
Sommarkollo	2	43	-	Pausrummet, Parketten, 24/2	1	20	-
Höstlovsaktiviteter				Föreläsning om balett, 15/5	1	52	-
- Gustav III:s döttrar	6	720	-	Konstutställning, Stora Foajén			
- Operakul - Bland hjältedåd...	2	240	-	Anatomi i rörelse, 29/5	1	170	-
Summa skolverksamhet...	446	11 800	-	STORA FOAJÉN			
Familjedag. Teknikens under 4 april				Föreläsning och föreställning			
Mask- och perukvisning	6	61	-	Gustav III:s döttrar	1	50	-
Kostymvisning	6	70	-	Unga guidar barn	12	93	-
Visning bakom kulisserna	5	59	-	Summa B & U	550	19 408	-
Ljud- och ljusvisning	4	49	-	<i>Föregående år</i>	<i>632</i>	<i>22 031</i>	
Kostymprovning	1	150	-	Summa föreställningar, övriga aktiviteter samt B&U			
Verkstäderna visar upp...	1	150	-	TOTALT	1 404	241 966	
Teknikshow Stora scenen	1	500	-	<i>Föregående år</i>	<i>1 559</i>	<i>240 896</i>	
Öppen scen	1	150	-				
Summa Familjedag 4 april	25	1 189	-				

Lena Nordin i Macbeth:

”Fasansfullt
lysande”

Dagens Nyheter

Resultaträkning

TKR	Noter	2009	2008
Rörelsens intäkter	1		
Nettoomsättning	2	75 942	80 474
Statligt driftstillskott	3	411 301	383 497
Summa		487 243	463 971
Rörelsens kostnader			
Övriga externa kostnader	7	-37 479	-42 577
Personalkostnader exkl pensioner	4.6	-322 028	-309 324
Pensioner	5	-70 434	-65 646
Lokalkostnader	12	-52 005	-50 432
Avskrivningar och nedskrivningar	8	-16 963	-5 664
Summa		-498 909	-473 643
Rörelseresultat		-11 666	-9 672
Resultat från finansiella investeringar			
Ränteintäkter		279	2 207
Resultat efter finansiella poster		-11 387	-7 465
Skatt på årets resultat	9		
ÅRETS RESULTAT		-11 387	-7 465

Balansräkning

TILLGÅNGAR

TKR	Noter	091231	081231
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier	8	11 366	22 687
		11 366	22 687
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
Kortfristiga fordringar			
Övriga fordringar		5 489	4 555
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	10	13 736	14 340
Kassa och bank		44 576	44 710
		63 801	63 605
Summa tillgångar		75 167	86 292

EGET KAPITAL OCH SKULDER

TKR	Noter	091231	081231
EGET KAPITAL			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital,			
500 aktier à 1.000 kr		500	500
Reservfond		15 090	15 090
		15 590	15 590
Ansamlad förlust			
Balanserad förlust		-11 162	-3 697
Årets resultat		-11 387	-7 465
		-22 549	-11 162
Extra aktieägartillskott		10 000	10 000
Summa eget kapital		3 041	14 428
Långfristiga skulder			
Räntefritt bidrag i förskott	8		750
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		10 543	12 518
Övriga skulder		8 610	8 161
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	11	52 973	50 435
		72 126	71 114
Summa eget kapital och skulder		75 167	86 292
Ställda säkerheter			
		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser			
Kungliga Teatern AB:s reservfond		2 346	2 346
Svensk Scenkonst		7 181	6 738
		9 527	9 084

Marie Lindqvist i Coppelia:
*"Stylish, fun and packed
 with good dance"*

Dance Europe

Kassaflödesanalys

TKR	Noter	2009	2008
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Rörelseresultat före finansiella poster		-11 666	-9 672
Statligt investeringsbidrag 1990/1991	8	-1 500	-1 500
Avskrivningar och nedskrivningar	8	16 963	5 664
Resultat vid försäljning av anläggningstillgångar		-185	-820
Erhållen ränta		279	2 207
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapitalet		3 891	-4 121
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar		-330	-570
Minskning/ökning av leverantörsskulder		-1 975	2 051
Minskning/ökning av övriga kortfristiga rörelseskulder		3 736	-8 583
Kassaflöde från den löpande verksamheten		5 322	-11 223
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	8	-5 641	-12 690
Sålda materiella anläggningstillgångar	8	185	820
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-5 456	-11 870
Årets kassaflöde		-134	-23 093
Likvida medel vid årets början		44 710	67 803
Likvida medel vid årets slut		44 576	44 710

Noter (tkr)

1. Redovisnings- och värderingsprinciper

Kungliga Operans årsredovisning har upprättats enligt Årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd. Om inte annat framgår är principerna oförändrade i jämförelse med föregående år.

Löpande driftstillskott från staten intäktsförs i takt med utbetalning. Övriga intäkter och kostnader i verksamheten redovisas enligt bokföringsmässiga grunder. Detta innebär att föreställningsanknutna kostnader inte aktiveras.

Scenmaskineriet finansierades 1989/90 genom ett räntefritt bidrag i förskott på 30 Mkr kr som regleras genom årliga avräkningar på förskottet med 5 % under en tjugoårsperiod fr.o.m. 1990/91. Scenmaskineriet avskrivs under samma tidsperiod.

När det finns en indikation på att tillgång minskat i värde görs en bedömning av dess redovisade värde. I de fall det redovisade värdet överstiger det beräknade återvinningsvärdet skrivs det redovisade värdet omedelbart ner till detta återvinningsvärde.

Fordringar har tagits upp till de belopp varmed de beräknas inflyta. Fordringar och skulder i utländsk valuta är värderade till balansdagens kurs. Övriga tillgångar och skulder är värderade enligt lägsta värdets princip. Inkomstskatt redovisas enligt BFAR 2001:1.

2. Nettoomsättning

	2009	2008
Recettmedel	57 192	59 493
Turnéer	204	2 002
Sponsorintäkter	4 574	8 282
Övriga intäkter	12 472	9 197
Statligt investeringsbidrag	1 500	1 500
	75 942	80 474

I posten övriga intäkter ingår bl. a. garderobsintäkter, uthyrning av lokaler och royalty SR och SvT.

3. Statligt driftstillskott

	2009	2008
Driftstillskott	411 301	346 654
Nivåhöjning p. g. a. högre pensionskostnader		36 843
	411 301	383 497

4. Personalkostnader

	2009	2008
Ledning & Stab	24 708	27 159
Marknadssektion	20 228	17 256
Teknisk sektion	104 093	102 019
Balettsektion	51 170	49 822
Operasektion	104 899	100 199
Orkestersektion	87 364	78 515
	392 462	374 970

I personalkostnader ingår löner, arvoden och sociala avgifter samt vissa köpta tjänster som kan betraktas som personalkostnad.

5. Pensionskostnader

Statens Pensionsverk (SPV) har sedan januari 2007 debiterat företagspecifika pensionspremier. Tidigare schablondebiterades premien inom sektorn. AIP premien höjdes år 2008 med 1% till 4,3%.

	2009	2008
SPV Premie	47 529	43 809
AIP Premie	9 153	9 031
Särskild löneskatt på pensioner (SLP)	13 752	12 806
Kostnad pensioner	70 434	65 646

I 2009 års kostnad för pensioner ingår en justering för retroaktivt debiterade premier för åren 2003-2008 med 4 563 tkr. Till detta kommer en reservering på 2 000 tkr för kommande efterdebitering avseende utökad rätt till tjänstepension. I nämnda belopp ingår SLP.

6. Personalredovisning

Antal anställda

Antal anställda redovisas i årsverken, dvs. den tjänstgöring som en heltidsarbetande utför under ett år. Antal årsverken uppgick för tillsvidare- och extraanställda till:

	Tillsvidare *	Extra	Totalt 2009	Totalt 2008
Konstnärlig	227,6	56,1	283,7	284,2
Teknisk	172,9	24,6	197,5	196,1
Administrativ	60,2	20,5	80,7	71,6
	460,7	101,2	561,9	551,9
% Kvinnor:			46	46
% Män:			54	54

* I kategorin tillsvidareanställda redovisas även personal med förordnanden och ett- respektive flerårskontrakt.

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

	2009	2008
Styrelseordförande	34	42
Övriga styrelseledamöter	88	98
Verkställande direktör	1 362	1 357
Övriga anställda	245 234	227 430
	246 718	228 927
Sociala kostnader inklusive pensioner	128 421	124 864
Övriga personalkostnader	17 323	21 179
Summa	392 462	374 970

I övriga personalkostnader ingår bl a inhyrd produktionspersonal, upphovsmannaersättningar och utbildning.

Pensionskostnader, avgångsvederlag och ersättningar till ledande befattningshavare

Styrelseordföranden och övriga styrelseledamöter har inga avtal med Kungliga Operan AB om framtida pension och avgångsvederlag. Verkställande direktören har pensionsrätt enligt förordning (2003:56) om tjänstepension för vissa arbetstagare med ickestatlig anställning, innebärande pension betald av SPV från 60 år, i samband med att VD:s förordnande går ut. Verkställande direktören är förordnad som chef för Kungliga Operan AB tom 20100331, men har begärt och beviljats entledigande fr.o.m. 20100201, då efterträdaren tillträder tjänsten. Verkställande direktörens lön beslutas av styrelsen. I verkställande direktörens anställningskontrakt finns inga villkor om avgångsvederlag

Följande ersättningar (kr) har utbetalats till styrelse och ledning:

Styrelsen	Ersättning
Bonde Katarina	13 000
Christiansen Michael fr o m 2009-04-16	3 250
Engdahl Horace t o m 2009-04-16	6 500
Forseke Karin	13 000
Hallberg Dag	13 000
Jakobsson Leif	13 210
Läftman Lennart	13 000
Nordström Lars G, ordf. t o m 2009-04-16	17 000

Rennerstedt Kristina, ordf. fr o m 2009-04-16	17 330
Westerberg Stina	13 000

VD/teaterchef Franzén Anders	1 361 630
Den konstnärliga ledningen (Tre konstnärliga chefer)	2 731 246
<i>På samtliga ersättningar ovan beräknas pensionskostnader</i>	

7. Övriga externa kostnader

	2009	2008
Ledning & Stab	7 413	7 535
Marknadssektion	9 638	12 763
Teknisk sektion	12 075	13 378
Balettsektion	1 385	1 309
Operasektion	2 616	3 452
Orkestersektion	1 792	1 963
Övrigt	2 560	2 177
	37 479	42 577

Ersättning till revisorerna består av följande: Öhrlings Pricewaterhouse-Coopers: Revisionsarvode 232 (230) tkr och konsultationer 88 (60) tkr.

8. Inventarier

	2009	2008
Scenmaskineri		
Anskaffningsvärde	31 045	31 045
Årets anskaffning	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	31 045	31 045

Ingående avskrivningar	-28 717	-27 164
Årets avskrivningar	-1 552	-1 553
Utgående ackumulerade avskrivningar	-30 269	-28 717
Utgående planenligt restvärde	776	2 328

Projektering nytt teatermaskineri

Ingående anskaffningsvärde	11 353	2 603
Årets anskaffning	2 629	8 750
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	13 982	11 353

Ingående ackumulerade nedskrivningar	0	0
Årets nedskrivning	-11 186	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-11 186	0
Utgående restvärde	2 796	11 353

Inventarier

Övriga inventarier avskrivs enligt plan med 20% på anskaffningsvärdet.

Ingående anskaffningsvärde	118 945	115 825
Inköp	3 012	3 940
Försäljning	- 185	- 820
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	121 772	118 945

Ingående avskrivningar	-109 939	-106 648
Försäljning	185	820
Årets avskrivningar	-4 224	-4 111
Utgående ackumulerade avskrivningar	-113 978	-109 939
Utgående planenligt restvärde	7 794	9 006

Summa inventarier	11 366	22 687
--------------------------	---------------	---------------

9. Skatt på årets resultat

Operan har ett ackumulerat underskottsavdrag om 3 256 671 tkr. En uppskjuten skattefordran hänförlig till dessa underskottsavdrag redovisas ej då det ej anses sannolikt att avdragen kan avräknas mot överskott vid framtida beskattning.

10. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2009	2008
Hyror lokaler	11 809	12 484
Övrigt	1 927	1 856
	13 736	14 340

11. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Semesterlöneskuld komplöneskuld och retrolöner	5 650	6 894
Sociala kostnader	24 064	20 547
Abonnemang presentkort	15 338	15 236
Övrigt	7 921	7 758
	52 973	50 435

12. Hyresavtal

Operans två större hyresavtal avser Operahuset vid Norrström och verkstäderna i Gäddviken. Operahuset är ett sk kostnadshyresavtal om ca 26,1 mkr/ år gällande t o m 20101231. Under 2010 kommer hyran att öka med ca 4,7 mkr per år avseende ny Korsal, detta tillägg gäller t o m 2024-06-30. Hyran i Gäddviken uppgår till ca 20 mkr/år och löper till 20210630.

13. Eget kapital

	Aktie kapital	Reserv-fond	Fritt eget kapital	Extra aktie-ägarutskott
Belopp vid årets ingång	500	15 090	-11 162	10 000
Årets resultat			-11 387	
Belopp vid årets utgång	500	15 090	-22 549	10 000

Stipendiestiftelser

Kungliga Operan är förvaltare för följande stiftelser:
 Stiftelsen Agda Cecilia Rilttons balettfond
 Stiftelsen Bobergs - von Platens Stipendiesamfund
 Stiftelsen Göran Järvefelts Minnesfond
 Stiftelsen John Forsells m fl samfund
 Stiftelsen Järnström - Sundbergs Operastiftelse
 Stiftelsen Kurt Bendix Fond
 Stiftelsen Björnska Fonden
 Stiftelsen Förste Hovkapellmästare Sixten Ehlings Jubileumfond
 Stiftelsen Studieledaren Sten Enviks Stipendiefond
 Gunilla Roempkes Dansstiftelse

Revisionsberättelse

Till årsstämman i Kungliga Operan AB

Org nr 556190-3294

Vi har granskat årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning i Kungliga Operan AB för år 2009. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen och för att årsredovisningslagen tillämpas vid upprättandet av årsredovisningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Sverige. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra oss om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens och verkställande direktörens tillämpning av dem samt att bedöma de betydelsefulla uppskattningar som styrelsen och verkställande direktören gjort när de upprättat årsredovisningen samt att utvärdera den samlade informationen i årsredovisningen.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i

bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en rättvisande bild av bolagets resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen, behandlar förlusten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 22 februari 2010

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Göran Tidström
 AUKTORISERAD REVISOR

Bolagsstyrningsrapport för 2009

Kungliga Operan AB (Operan) är ett av staten helägt aktiebolag med säte i Stockholm, Sverige. Regeringen har bestämt att svensk kod för bolagsstyrning (koden) skall vara en del av regeringens ramverk för ägarförvaltningen. Det innebär att statligt ägda bolag skall tillämpa koden. Grundprincipen är att koden kompletterar statens ägarpolitik.

Denna rapport är inte en del av den formella årsredovisningen och har inte granskats av revisorerna.

Lagstiftning, bolagsordning och andra riktlinjer

Operan har i första hand att tillämpa svensk aktiebolagslag och de regler som följer av att bolaget är ett av staten helägt bolag. Operan skall samtidigt i sin verksamhet följa de bestämmelser som finns angivna i Operans bolagsordning.

Bolagsstämma

Vid den årliga bolagsstämman (årsstämma) utövar aktieägarna sin rösträtt för att, i enlighet med svensk bolagsrättslig lagstiftning och Operans bolagsordning, fatta beslut rörande styrelsens sammansättning och andra centrala frågor.

Kallelse till årsstämma skall utfärdas tidigast sex och senast fyra veckor före stämman och skickas till Riksdagens kammarskansli. Riksdagsledamoten har rätt att, efter anmälan till styrelsen senast två veckor i förväg, närvara vid årsstämman och i anslutning till denna ställa frågor.

I samband med årsstämman 2009 valdes två nya styrelseledamöter varav Kristina Rennerstedt tillika utsågs till ordförande.

Nomineringsprocessen

Regeringens mål är att styrelsen skall ha hög kompetens och vara väl anpassad till Operans verksamhet, situation och framtida utmaningar.

Val av styrelse

För de av staten helägda bolagen ersätts kodens regler med följande principer som berör nominering av styrelseledamöter och revisorer.

Näringsministern har givits ett särskilt ansvar för styrelsenomineringar. Nomineringsprocessen drivs och koordineras av enheten för statligt ägande inom Näringsdepartementet.

Ett undantag som görs i förhållande till koden är att styrelseledamöters oberoende i förhållande till staten som ägare inte redovisas då det saknas skäl att redovisa denna typ av oberoende med endast en ägare.

Styrelsen har följande sammansättning: Kristina Rennerstedt, ordförande, Katarina Bonde, Michael Christiansen, Karin Forseke, Dag Hallberg, Leif Jakobsson, Lennart Låftman och Stina Westerberg.

Ordinarie personalrepresentanter är Magnus Kyhle, Gunilla Markström och Thomas Nylander med Anna Norrby och Jan-Erik Wikström som suppleanter.

Styrelsen och dess arbete

Styrelsen består av åtta stämموvalda ledamöter samt tre personalrepresentanter. Styrelsens ordförande och övriga ledamöter utses årligen. Verkställande direktören ingår inte i styrelsen.

Styrelsen har ett övergripande ansvar för att verksamhetens mål och inriktning uppfylls.

VD och tjänstemän i bolaget deltar vid styrelsens sammanträden som föredragande och sekreterare.

Styrelsen beslutar om en skriftlig arbetsordning samt skriftliga instruktioner avseende dels arbetsfördelning mellan styrelsen och verkställande direktören dels information som styrelsen löpande skall erhålla. Arbetsordningen skall bland annat säkerställa att styrelsen får all erforderlig information.

Inga utskott har utsetts utan samtliga ärenden be-

Sommarkollo med Unga på Operan.

handlas av styrelsen i sin helhet.

Styrelsen beslutade 17 november 2009 att utse Birgitta Svendén till ny verkställande direktör. Regeringen beslutade 19 november 2009 att utse henne till teaterchef. I rekryteringsprocessen biträdades ordförande av en informell rekryteringsgrupp bestående av styrelseledamöterna Katarina Bonde, Dag Hallberg och Stina Westerberg.

Under hösten har informella möten hållits med Operans ledning och styrelseordförande, styrelsemedlemmarna Dag Hallberg och Lennart Låftman samt operans ledning för att närmare analysera Operans kommande investeringsbehov.

Under verksamhetsåret 2009 hade styrelsen åtta

sammanträden, varav ett var förlängt med ett strategiseminarium.

Följande ledamöter deltog i alla åtta sammanträden: Katarina Bonde, Karin Forseke, Dag Hallberg, Lennart Låftman och Thomas Nylander.

Leif Jakobsson och Stina Westerberg deltog i sju sammanträden. Magnus Kyhle deltog vid fyra sammanträden. Lars G Nordström och Horace Engdahl deltog i ett sammanträde och ersattes vid bolagsstämman av Kristina Rennerstedt och Michael Christiansen som deltog i sju respektive fem sammanträden.

Gunilla Markström deltog vid tre sammanträden som ordinarie personalrepresentant, ersattes sedan som ordinarie personalrepresentant av Anna Norrby som

deltog vid fem sammanträden. Suppleanter deltar vid styrelsesammanträdena.

En utvärdering av styrelsens arbete görs årligen vid räkenskapsårets utgång.

Revisorerna rapporterar direkt till styrelsen i samband med granskningen av årsbokslutet.

Arvodering av styrelsen

Det totala arvodet till styrelsens ledamöter valda av bolagsstämman beslutades av bolagsstämman.

Personalrepresentanter erhåller ej styrelsearvode. Tabell över samtliga styrelseledamöters ersättning för styrelsearbete framgår av årsredovisningens not 6.

Bolagets ledning

Verkställande direktören (VD) handhar den löpande förvaltningen av bolaget. En skriftlig instruktion fastlägger ansvarsfördelningen mellan styrelse och VD. VD ansvarar för den operativa ledningen tillsammans med av honom utsedda chefer.

I februari 2010 avgick dåvarande VD Anders Franzén och ersattes av Birgitta Svendén. VD har ett förordnande som gäller under perioden 2010-2016. Konstnärliga chefer har tidsbegränsade förordnanden.

Revisorer

Vid bolagsstämman den 25 april 2007 valdes Revisionsbolaget Öhrlings PricewaterhouseCoopers till revisor för en period om fyra år intill utgången av 2011 med den auktoriserade revisorn Göran Tidström som huvudansvarig. Auktoriserade revisorn Anna Rosendal har under 2010 ersatt den auktoriserade revisorn Anders Koch som suppleant.

Internkontrollrapport

Styrelsen ansvarar enligt den svenska aktiebolagslagen och svensk kod för bolagsstyrning för den interna kontrollen. Syftet med den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen är att säkerställa att organisationen följer de lagar och riktlinjer som gäller för bolaget. Internkontrollrapporten beskriver hur den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen är organiserad.

Kontrollmiljön är grunden för den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen. Den

innefattar organisation, beslutsvägar, befogenheter och ansvar samt den kultur som styrelse och ledning förespråkar och verkar utifrån och som skapar struktur för övriga delar.

VD är ansvarig inför styrelsen i Kungliga Operan AB att genomföra planer och budget så att uppställda mål uppnås. VD skall löpande informera om resultatutvecklingen och vid större avvikelser underrätta styrelsen och lägga fram förslag till åtgärder.

VD skall tillse att bolagets verksamhet fortlopande rapporteras till styrelsen enligt gällande riktlinjer och rapportinstruktioner.

En tydlig ansvarsfördelning inom ekonomifunktionen finns. Redovisningsprocessen utvärderas löpande och anpassas så att den överensstämmer med tillämpliga regelverk i form av god redovisningssed, tillämpliga lagar och förordningar samt övriga krav som ställs på koncernens finansiella rapportering. Efterlevnad av policies och instruktioner som påverkar den finansiella rapporteringen granskas löpande och avvikelser rapporteras till ansvarig chef. Uppföljning och kontroll av bolagets verksamhet och ekonomiska ställning mot fastställda mål sker löpande.

Inom ekonomifunktionen genomgår medarbetare kontinuerligt vidareutbildning för att upprätthålla kompetens inom sina respektive områden.

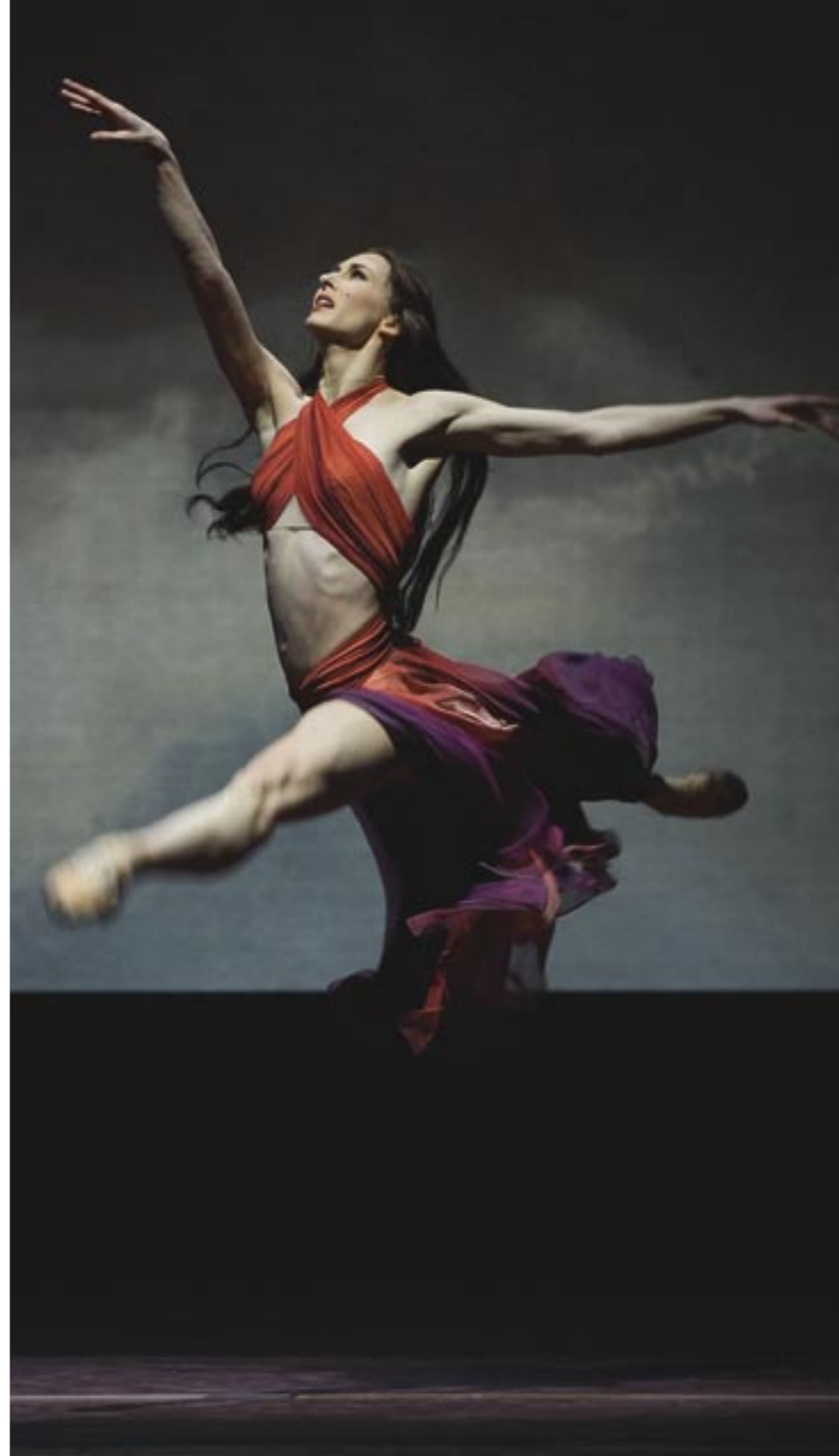
Stockholm den 22 februari 2010

Kristina Rennerstedt, ordförande

Katarina Bonde, Michael Christiansen, Karin Forseke, Dag Hallberg, Leif Jakobsson, Lennart Låftman, Stina Westerberg

Personalrepresentanter:

Magnus Kyhle, Anna Norrby, Thomas Nylander

STYRELSE

Kristina Rennerstedt ordförande

Katarina Bonde direktör

Michael Christiansen direktör

Karin Forseke direktör

Dag Hallberg fd teaterchef

Leif Jakobsson direktör

Lennart Låftman direktör

Stina Westerberg direktör

Anders Franzén VD (t o m 2010-01-31)

Birgitta Svendén

VD (fr o m 2010-02-01) och operachef

Maria Bratt

Vice VD/admin. chef, föredragande/adjung.

Personalrepresentanter:

Magnus Kyhle operasolist

Gunilla Markström hovkapellist

Anna Norrby operakorist

Thomas Nylander ljus tekniker

Jan-Erik Wikström hovdansare

Till vänster: Nadja Sellrup som Esmeralda i Ringaren i Notre-Dame: "...a powerful new take on Hugo's novel... a monumental work".

Grafisk form: Katarina Marklund

& Ulrika Hembjer

Layout: Ulrika Hembjer

Foto: Alexander Kenney,

Hans Nilsson, Carl Thorborg

Redaktör: Torbjörn Eriksson

Tryck: EO Grafiska

OPERAN

Kungliga Operan AB, Box 160 94, 103 22 Stockholm, Org nr 556190-3294.
Telefon: 08-791 43 00. www.operan.se